

METSÄPOLITIIKAN AJANKOHTAISKATSAUS

MAALISKUU 2023

Strategiat ja ohjelmat

Kansallinen metsästrategia

Kansallinen metsästrategia sisältää Suomen metsäpolitiikan keskeiset linjaukset. Kansallinen metsäneuvosto hyväksyi 14.12.2022 uuden vuoteen 2035 ulottuvan Kansallisen metsästrategian (KMS2035). Strategian toimeenpano aloitettiin vuoden 2023 alussa.

Kansallisessa metsästrategiassa kuvataan keskeiset metsäalan kehittämisen tavoitteet ja painopisteet. Kansallinen metsästrategia 2035 (KMS2035) on yhteensovittava elinkeinostrategia. Siinä yhdistyy ajanmukaisesti kokonaisvaltainen kestävä kehitys sekä myös metsien merkitys ilmastomuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa.

Kansallisen metsästrategian (KMS2035) visio on ”Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille”. Strategialla on neljä päämäärää:

- Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla.
- Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä.
- Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä.
- Vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.

Jokaisella päämäärällä on omat tavoitteensa, joiden saavuttamiseksi on kolme konkreettisia toimia sisältävää kärkihanketta. Strategiaa toteutettavat kärkihankkeet ovat metsien kasvu,

elokirjoja talousmetsissä sekä metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky.

Uusi Kansallinen metsästrategia on kasvustrategia, jolla haetaan metsien kasvua, liiketoimintojen kasvua ja ennen kaikkea hyvinvoinnin kasvua sekä metsistä että metsille.

Lisätietoja strategiasta: <https://mmm.fi/kms>

Hankkeet: <https://mmm.fi/metsat/strategiat-ja-ohjelmat/kansallinen-metsastrategia/strategiset-hankkeet>

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma

Valtioneuvosto hyväksyi ja antoi eduskunnalle selonteon maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta heinäkuussa 2022. Suunnitelman avulla maankäyttösektori kytketään entistä tiiviimmin osaksi kansallisen ilmasto- ja energiapolitiikan suunnittelua ja toimeenpanoa. Ilmastokestävän metsätalouden osalta tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa metsien hiilinielua huolehtimalla metsien hoidosta, kasvukyvystä ja terveydestä sekä edistämällä monipuolisia metsien kasvatus- ja käsittelytapoja. Metsäpinta-alaa pyritään lisäämään mm. joutoalueita metsittämällä ja metsäkatoa vähentämällä. Tavoitteena on edistää myös pitkään hiiltä varastoivien puutuotteiden käyttöä. Maankäyttösektorin ilmastotoimia edistetään myös nykyisillä ohjaus- ja kannustejärjestelmillä, sekä hanketoiminnalla etenkin Hiilestä kiinni - ilmastotoimenpidekokonaisuudessa.

Lisätietoja suunnitelmasta:

<https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelman-laatiminen>

Hankkeet: <https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/ilmastokestava-metsatalous>

Biotalousstrategia (TEM)

Keväällä 2022 julkaistu päivitys Suomen biotalousstrategiasta pyrkii edistämään uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvien uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistä, minkä avulla tuetaan talouskasvua, työllisyyttä ja Suomen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista. Strategian visiona on kestävästi kohti korkeampaa arvonlisää. Strategian päämäärä on luoda Suomeen kilpailukykyisen biotalouden toimintaympäristö, uutta liiketoimintaa biotaloudesta, vahva osaamisperusta alalle, sekä varmistaa biomassojen käytettävyys ja kestävä käyttö. Vuonna 2023 jatketaan strategian toimeenpanon suunnittelua ja toteutusta.

Lisätietoja strategiasta:

<https://mmm.fi/metsat/strategiat-ja-ohjelmat/suomen-biotalousstrategia>

Hankkeet: <https://mmm.fi/biotalous/hankkeet>

METSO – Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma (YM,MMM)

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman METSO 2008–2025 tavoitteena on lisätä metsien suojelua vapaaehtoisin keinoin. Ohjelma täydentää Kansallista metsästrategiaa ekologiseen kestävyysliittymän liittyvissä tavoitteissa. Sen tavoitteena on pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys. Ohjelman aikana pyritään rauhoittamaan yhteensä 96 000 hehtaaria metsämaata vuoteen 2025 mennessä, minkä lisäksi ympäristötuelle ja luonnonhoitohankkeilla

turvataan 82 000 hehtaaria talousmetsien luontokohteita. Suojelutavoitteesta oli vuoden 2022 loppuun mennessä saavutettu 93 prosenttia eli lähes 89 000 hehtaaria.

Ympäristötukisopimusten ja luonnonhoitotöiden tavoitteesta on saavutettu 73 prosenttia eli noin 59 800 hehtaaria.

METSO-ohjelman jatkuminen vuoteen 2030 asti on mukana Helmi-ohjelmasta tehdyssä valtioneuvoston periaatepäätöksessä. METSO-ohjelman jatkokauden sisältö ja uudet tavoitteet määritellään viimeistään vuonna 2025.

Lisätietoja ohjelmasta:

<https://mmm.fi/metso-ohjelma>

<http://www.metsonpolku.fi/fi-FI>

Hankkeet: <https://metsonpolku.fi/hankkeet-ja-julkaisut>

Helmi-elinympäristöohjelma 2021–2030 (YM,MMM)

Helmi-ohjelma on ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteinen ohjelma. Ohjelmaa toteuttavat ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen ympäristökeskus, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus sekä kunnat ja järjestöt. Toimia tehdään sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella.

Helmi-ohjelman keskeinen tavoite on tarkastella elinympäristöjä ja niiden tarvitsemia ennallistamis- ja hoitotoimia laajoina kokonaisuuksina ja usean toimijan yhteistyönä. Kunnostus- ja hoitotoimia keskitetään, jotta ne olisivat luonnon monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman vaikuttavia. Ohjelman toimet perustuvat maanomistajien vapaaehtoisuuteen.

Helmi-ohjelmassa on 40 toimenpidettä eri elinympäristöjen ennallistamisen, hoidon ja suojelun parantamiseksi.

Lisätietoja ohjelmasta:

[Helmi-elinympäristöohjelma 2021–2030.](#)

[Valtioneuvoston periaatepäätös](#)

Ilmasto- ja energiastrategia (TEM)

Suomi on asettanut tavoitteeksi nostaa vuoteen 2030 mennessä uusiutuvan energian osuuden yli 50 prosenttiin loppukulutuksesta, energiaomavaraisuuden kasvattamisen yli 55 prosenttiin, Suomeen tuodun öljyn kotimaisen käytön puolittamisen sekä uusiutuvan energian osuuden nostamisen.

Valtioneuvosto lähetti 30.6.2022 kansallisen ilmasto- ja energiastrategian selontekona eduskuntaan. Päähuomio strategian politiikkatoimissa kiinnitetään EU:n vuodelle 2030 asettamien ilmasto- ja energiatavoitteiden täyttämiseen ja hallitusohjelman hiilineutraalius 2035 -tavoitteen. Strategia kattaa kaikki kasvihuonekaasupäästöt päästökauppa-, taakanjako- ja maankäyttösektoreilla sekä maankäyttösektorin ja muiden alojen hiilinielut. Strategia valmisteltiin koordinoidusti Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman kanssa (KAISU), jossa määritellään EU:n päästökaupparjestelmän ulkopuolisen ns. taakanjakosektorin uudet politiikkatoimet. Strategian valmisteluun liittyen laadittiin useita taustaselvityksiä ja esimerkiksi eri teollisuudenalat valmistelivat toimialakohtaiset vähähiilitiekartat.

Metsäsektoria ilmasto- ja energiastrategiassa koskevat sekä hiilinieluja että uusiutuvan energian lisäämistä koskevat linjaukset.

Lisätietoja strategiasta:

<https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f807c35c1>

Kiertotalouden strateginen ohjelma (YM)

Suomen strategisen kiertotalouden edistämishjelma julkaistiin tammikuussa 2021. Ohjelman tavoitteena on muutos, jolla kiertotaloudesta luodaan talouden uusi perusta vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteena on hillitä luonnonvarojen ylikulutusta, ilmastonmuutosta ja luonnon köyhtymistä sekä vahvistaa taloutta ja työllisyyttä. Ohjelmassa asetetaan tavoitteet ja mittarit, määritellään tarvittavat toimet ja varataan resurssit kiertotalouden edistämiseksi ja systeemisen muutoksen aikaansaamiseksi.

Lisätietoja ohjelmasta:

<https://ym.fi/kiertotalousohjelma>

Lainsäädännön päivitystyö

Metsätuholaki

Metsätuholakiin sisältyvä tukijärjestelmä mahdollistaa laajojen metsätuhojen torjunnasta aiheutuneiden kustannusten ja vahinkojen korvaamisen maanomistajalle. Tukijärjestelmä tulee uusia määräajoin EU:n päivittyvien valtioneuvoston päätösten ja tukijärjestelmän notifiointin mukaisena. Metsätuholakiin tehtävien muutosten tavoitteena on jatkaa tukijärjestelmän voimassaoloaikaa laajojen metsätuhojen torjunnan mahdollistamiseksi jatkossakin. Samalla lakiin on tarkoitus lisätä säännökset juurikävän torjunnasta poikkeuksellisissa olosuhteissa ja tätä koskevasta ammattimaisen toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuudesta. Lisäksi ajantasaistetaan metsätuholain toimeenpanoon liittyvien virastojen nimet, terminologia ja viittaukset muuhun lainsäädäntöön. Muutosten on tarkoitus astua voimaan mahdollisimman pian vuoden 2023 alussa.

Ohjaavat toimet

Metsänhoidon suositukset

Metsänhoidon suositukset ovat ohjeistus metsänhoidon perusteista ja menetelmistä. Ne kokoavat parhaat keinot ja vaihtoehdot suomalaisen metsän kestävään hoitoon. Suositukset tarjoavat metsänomistajalle perusteita metsänhoidon ja -käytön valintoihin. Niiden tavoitteena on neuvoa ja kannustaa metsänomistajia hoitamaan metsiään hyvin. Suositusten noudattaminen on vapaaehtoista. Vapaaehtoisuudesta huolimatta metsänhoidon suositukset ovat laajasti käytössä suomalaisessa metsätaloudessa.

Suosituksia päivitetään säännöllisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Metsänhoidon suositustyössä on uudistettu sisällöt ilmastokestävän metsätalouden mukaisiksi. Metsätuhoriskeistä ja niiden hallinnasta sekä suometsien hoidon kokonaisuudesta on julkaistu päivitetty suositukset. Harvennusmalleja uudistetaan toimimaan dynaamisesti. Vuonna 2022 käynnistyi talousmetsien luonnonhoidon suositusten uudistaminen.

Lisätietoja:

<https://tapio.fi/metsanhoidon-suositukset/>
<https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsatalouden-kestavyys/metsanhoitosuosituksset>

Tukijärjestelmät

Tukea kestäväan metsätalouden harjoittamiseen (KEMERA)

Voimassa? 2015-2023

Kenelle? Yksityiselle metsänomistajalle

Mihin tukea saa? Nuoren metsän hoitoon, taimikon varhaishoitoon, metsän terveyslannoitukseen, suometsän hoitoon sekä metsäteiden tekemiseen ja perusparannukseen. Lisäksi mahdollisuus tukeen metsäluonnon hoitohankkeisiin ja ympäristötukisopimuksiin. Mistä tukea haetaan? Metsäkeskukselta Ajankohtaista: Eduskunta on hyväksynyt kemeralle seuraajan. Ennen metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmän voimaantuloa sille tulee saada komission hyväksyntä. Tavoitteena on, että metsätalouden määräaikainen kannustejärjestelmä tulisi voimaan vuoden 2024 alusta.

Lisätietoja:

<https://mmm.fi/kestavan-metsatalouden-rahoituslain-kemera-muutosten-valmistelu>

Tukea joutoalueiden metsittämiseen

Voimassa? 2021-2023

Kenelle? Yksityisille maanomistajille.

Mihin tukea saa? Joutoalueiden, kuten maatalouskäytön ulkopuolelle jääneiden peltolohkojen ja entisten turvetuotantoalueiden metsittämiseen.

Mistä tukea haetaan? Metsäkeskuksesta

Ajankohtaista: Joutoalueiden metsitystuki on uusi tukijärjestelmä, joka tuli voimaan vuoden 2021 alusta ja tukien haku avautui maaliskuussa 2021. Tukijärjestelmä on voimassa vuoden 2023 loppuun ja sille valmistellaan jatkoa. Tavoitteena on, että tukijärjestelmä jatkuisi kannustejärjestelmä vuoden 2024 alusta lähtien

Lisätietoja:

<https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsat-ja-ilmastonmuutos/joutoalueiden-metsitys>